

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (επιρρηματικές-κρίσεως)

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τους συμπερασματικούς συνδέσμους **ὥς** και **ὥστε**. Είναι δευτερεύουσες. Σπάνια όμως, μετά από ισχυρή στίξη και αν δεν υπάρχει άλλη κύρια πρόταση, τότε είναι κύριες και οι σύνδεσμοι μεταφράζονται με: «λοιπόν, επομένως, άρα».

ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (**οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική**). Η απλή οριστική, μετά από ιστορικό χρόνο εξάρτησης, τρέπεται σπάνια σε **ευκτική του πλάγιου λόγου**, οπότε δηλώνεται συμπέρασμα αβέβαιο ή αναγόμενο στο παρελθόν του λέγοντος. Τέλος, μπορούν να εκφέρονται και με απλή **ευκτική από έλξη** προς προηγούμενη ευκτική.

Εκτός όμως από τα παραπάνω, οι συμπερασματικές προτάσεις μπορούν να εκφέρονται και με **απαρέμφατο**, το οποίο δεν εξαρτάται από πουθενά (απαρεμφατικές προτάσεις), οπότε δηλώνεται:

A) **αναγκαστικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα**

B) **σκοπός ή επιδίωξη**

Γ) **όρος ή συμφωνία**. Σε αυτή την περίπτωση, μπορούν να εισάγονται με τα **έφ' ὧ** και **έφ' ὧτε**, ενώ το απαρέμφατο τίθεται σε χρόνο ενεστώτα ή αόριστο. Επίσης, μπορεί να εκφέρονται και με ρήμα σε οριστική μέλλοντα. Συχνά προηγείται, στην πρόταση εξάρτησης, το **έπί τῶδε ή επί τοῖ σδε**, π.χ. **Ἐπί τούτοις ξυνεχώρησαν ἀλλήλοις, έφ' ὧ** ξυγγράφειν νόμους. Η πρόταση είναι και αναφορική, λόγω του **έφ' ὧ**.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: α) Σπάνια συναντάμε το **ὥστε** + απαρέμφατο + **ἄν**. Αυτό ισοδυναμεί με δυνητική οριστική ή δυνητική ευκτική, π.χ. **Ἵστε λιμῶ ἄν ἀποθανεῖ ν τόν ἰ ατρὸν** → **Ἵστε λιμῶ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἰ ατρός**.

β) Όταν η συμπερασματική πρόταση είναι κύρια (βλ. παραπάνω), τότε μπορεί να εκφέρεται και με εγκλίσεις των προτάσεων επιθυμίας.

ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ: ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος (συμπεράσματος).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

- 1) *Εί ς τοῦτο ἔχθρας έ ληλύθασιν, ὥστε έ πιβουλεύουσιν ή μί ν.*
- 2) *Πλοῖ α ὑμί ν πάρεσιν, ὥστε, ὅποι ἄν βούλησθε, έ ζαίφνης ἄν έ πιπέσοιτε.*
- 3) *Πολλήν κραυγήν έ ποίουν, ὥστε και τούς πολεμίους ἀκούειν.*
- 4) *Ἐνετύχανον τάφροις ὕδατος πλήρεσιν, ὡς μή δύνασθαι διαβαίνειν ἄ νευ γεφυρῶν.*
- 5) *Τό θεῖ ὄν τοιοῦτόν έ στιν, ὥστε ἄμα πάντα ὀρᾶν και πάντα ἀκούειν.*
- 6) *Ἄλλά οὐκ έ δίδαξεν, ὥστε ή μᾶς αὐτούς δέοι τούς τε ἀγαθούς και τούς κακούς κρίνειν.*
- 7) *Ὁ λόφος έ νεπλήσθη ἰ πέων, ὥστε τό ποιούμενον μή γιγνώσκειν.*
- 8) *Οὕτως έ σήμηναν οἰ θεοί, ὥστε και ἰ διώτην ἄν γνώναι.*
- 9) *Κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἄν ἔλαθε Κλέων ὀρμώμενος τῶ στρατῶ.*
- 10) *Ἐνταῦθα οἰ στρατηγοί πυνθάνονται παρ' ἀλόντος Πέρσου ὅτι Τιρίβαζος έ ν τοῖ ς στενοῖ ς εἶ η, ὥστε έ πιπέσοι ἄν τοῖ ς Ἑλλησι.*
- 11) *Διά ταχέων συλλεγείσης έ κκλησίας οὕτω σαφῶς έ πέδειξεν αὐτούς ψευδομένους, ὥστε παρά τῶν κατηγορῶν ή δέως ἄν ὁ δῆμος δίκην ἔλαβε.*
- 12) *Οὕτω γάρ εὐτελής ἦν, ὥστ' οὐκ οἶ δ' εἶ τις οὕτως ἄν ὀλίγα έ ργάζοιτο, ὥστε μή λαμβάνειν τά Σωκράτει ἀρκοῦντα.*
- 13) *Οὕτως ηῤξησε τήν πόλιν, ὥστε μηδεμιᾶς τῶν Ἑλληνίδων ἀπολεεῖ φθαι.*